

Instytut Pamięci Narodowej - Łódź

<https://lodz.ipn.gov.pl/pl6/publikacje/ksiazki-lodz/33542,Wyspy-wolnosci-Duszpasterstwo-akademickie-w-Lodzi-19451989.html>
24.04.2024, 11:32

Wyspy wolności. Duszpasterstwo akademickie w Łodzi 1945-1989

Milena Przybysz, Wyspy wolności. Duszpasterstwo akademickie w Łodzi 1945-1989, Łódź 2008

Duszpasterska działalność Kościoła w środowiskach akademickich w Łodzi rozpoczęła się w 1945 r. od powołania ośrodka u ojców jezuitów. W połowie lat sześćdziesiątych nastąpiło „rozproszenie” tej aktywności, a z czasem DA zaczęły funkcjonować niemal przy każdej parafii.

Działalność duszpasterstw akademickich wkraczała niejako w dziedzinę „zarezerwowaną” dla instytucji kształcących i organizacji młodzieżowych, realizujących cele propagandowe rządzącej partii, i de facto z nimi konkurowała. Ponieważ w ten sposób łamany był samowolnie zdobyty przez władze monopol w materii kształtowania światopoglądu młodych elit, DA traktowane były jako groźne „kuźnie” kształtowania tzw. katolickiego aktywu, czy też miejsce potencjalnego wykluwania się środowisk opozycyjnych. Jak pokazała historia - w pewnym stopniu te obawy władz się spełniły.

Pomimo kryzysów, spadającej frekwencji oraz trudności związanych z polityką władz państwowych DA stanowiły swoisty fenomen. Funkcjonując pod patronatem i parasolem ochronnym Kościoła stanowiły swego rodzaju oazy niezależności. Studenci mieli świadomość uczestniczenia w czymś z natury przeciwnym panującemu systemowi oraz tego, że działalność duszpasterstw nabierała momentami cech konspiracyjnych. Jednak w swoich relacjach absolwenci i duchowni podkreślają, że życie DA płynęło jakby odrębnym nurtem. Uczestnicy DA wspominając minione dzieje, bardziej więc niż na ten swego rodzaju „kombatancki” epizod, kładą nacisk na wychowawczy charakter duszpasterstw. Cenią sobie zdobyty tu „szlif osobowości”, pogłębienie wiary, nawiązane przyjaźnie, traktując to doświadczenie jako cenny kapitał na resztę życia.

Zamierzeniem autorki publikacji „Wyspy wolności. Duszpasterstwo akademickie w Łodzi 1945-1989” było zaprezentowanie procesu rozwoju koncepcji duszpasterskich, jakie podejmował łódzki Kościół w środowiskach akademickich, jak również próba odzwierciedlenia sytuacji i uwarunkowań, w jakich ośrodkom DA przyszło funkcjonować w komunistycznej rzeczywistości.

